

АНОТАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ «ПРАКТИКА В ДИТЯЧІЙ ЮНАЦЬКІЙ СПОРТИВНІЙ ШКОЛІ»

1. Мета практики полягає у реалізації системи здобутих теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків тренера з обраного виду спорту, зокрема в умовах роботи на посаді тренера в ДЮСШ у групах початкової підготовки.

Взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Виробнича практика в ДЮСШ пов'язана з такими дисциплінами як: «Професійна майстерність тренера», «Теорія і методика спортивного тренування», «Спортивно-педагогічне вдосконалення» та іншими, що стосуються теорії і методики вивчення різних видів спорту.

2. Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення навчальної дисципліни.

Відповідно до освітньо-професійної програми (затверджена ухвалою вченої ради К-ПНУ імені Івана Огієнка від 28 квітня 2016 року, протокол за № 4) у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня формуються наступні *загальні компетентності*:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність планувати та управляти часом;
- здатність працювати в команді;
- навички здійснення безпечної діяльності;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність розробляти та управляти проектами;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

- визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати систему знань із загальної теорії і методики спортивної підготовки;

- здатність використовувати різні методи та прийоми навчання, виховання та соціалізації особистості;

- здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар;

- використання нормативних документів у навчально-педагогічній, фізкультурно-оздоровчій і спортивно-масовій та науково-дослідницькій роботі;

- використання професійно-профільних знань і практичних навичок зі спортивно-педагогічного вдосконалення та практики в ДЮСШ для виробничої діяльності;

- використання знань, умінь і навичок зі спеціалізованих професійних дисциплін в процесі вирішення практичних завдань;

- застосування знань в організації навчально-виховної роботи, визначенні ступеня та глибини засвоєння учнями програмового матеріалу, у використанні різноманітних методів, засобів і форм навчання, прогресивних прийомів керівництва навчальною та спортивною діяльністю;

- належність необхідних технічних вмінь і навичок та рухових здібностей, а також педагогічної майстерності для організації фізичного виховання та спортивної підготовки, підвищення своєї професійної майстерності;

- проведення індивідуальних та групових тренувань з людьми різних вікових груп з урахуванням параметрів їх здоров'я та фізичної підготовленості.

Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування.

Загальні компетентності.

1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Студенти-практиканти під час проходження практики в ДЮСШ

використовуючи набуті під час навчання на факультеті фізичної культури знання, опановані вміння та навички здатні впроваджувати їх у процес навчання в ході проведення тренувальних, навчально-тренувальних занять.

2. Здатність планувати та управляти часом.

У ході підготовки до проведення занять (під час написання планів-конспектів) вміють раціонально розподілити час на проведення підготовчої, основної та заключної частини тренувального заняття. Під час проведення у залежності від обставин, які склалися, управляють часом, збільшуючи, зменшуючи тривалість вправи чи дозування фізичного навантаження.

3. Здатність працювати в команді.

Знаходять спільну мову з колективом СДЮШОР, ДЮСШ, ШВСМ. Під час організації спортивно-масових заходів, змагань проявляють ініціативність, відповідальність, уміння вчитися у старших колег. Використовують досвід провідних тренерів для налагодження тісного взаємозв'язку з дітьми, підлітками.

4. Навички здійснення безпечної діяльності.

У процесі практики проводить інструктаж з охорони праці під час проведення тренувальних занять. Слідкує за дотриманням техніки безпеки на занятті.

5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Студент-практикант вивчає пізнавальну діяльність людини, спрямовану на розкриття загальних, істотних зв'язків і відношень речей. Аналізуючи й синтезуючи вже утворені поняття, він шляхом суджень, міркувань, умовиводів пізнає нові для нього зв'язки й відношення об'єктів, розширює і поглиблює свої знання про них.

6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Процес адаптації студента-практиканта до нових умов під час проходження виробничої педагогічної практики у дитячій юнацькій спортивній школі триває декілька днів і спрямований на знайомство з базою практики, педагогічним колективом та навчально-тренувальною групою.

7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Студент-практикант готовий до самостійного впровадження у навчальний, тренувальний процеси нових ідей, проявляє креативність під час проведення різноманітних заходів не лише спортивного характеру, але й заходів спрямованих на об'єднання колективу.

8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Самовдосконалення студента-практиканта повинно відбуватися протягом усього періоду практики. Він не лише тренер, але й організатор, вихователь, педагог, який в змозі виявити проблеми, реально їх оцінити й прийняти рішення (знайти шляхи) для їх вирішення.

9. Здатність розробляти та управляти проектами.

Вміння знаходити нові підходи до процесу навчання і тренування збагачує студента-практиканта, як педагога, забезпечує його відповідною теоретичною та практичною підготовкою.

10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Процес навчання не завершується ніколи, а тренер, який перестав вчитися – перестає бути тренером. Вміння студента-практиканта аналізувати свої дії, самокритично відноситися до процесу навчання і тренування у ще більшій мірі буде сприяти процесу самовдосконалення, пошуку нових форм та методів навчання.

11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Відповідальність є однією з найважливіших характеристик студента-практиканта, адже без неї неможливий процес навчання, немає зворотного зв'язку (студент-практикант – керівник практики). Ті обов'язки, які покладені на студента-практиканта він повинен виконувати у повній мірі, а сам перед собою має ставити завдання, які хоче вирішити у процесі проходження практики у спортивній школі. Проявляти наполегливість у вирішенні різноманітних питань, які виникають під час навчально-тренувальних, занять, у ході змагань, у спілкуванні з педагогічним колективом, дітьми, тощо.

Спеціальні (фахові) предметні компетентності:

1. Здатність застосовувати систему знань із загальної теорії і методики спортивної підготовки.

Теорія і методика спортивної підготовки – це наукова та навчальна дисципліна, що являє собою систему знань про форми, методи та принципи спортивної підготовки спортсменів до змагальної діяльності. У процесі проходження практики в ДЮСШ студенти-практиканти використовують знання із загальної теорії і методики спортивної підготовки під час проведення змагань на першість району, міста, області, України. Вони повинні володіти у повному обсязі теоретичною підготовкою, й використовувати її у ході змагань (практична підготовка).

2. Здатність використовувати різні методи та прийоми навчання, виховання та соціалізації особистості.

Соціалізація особистості – комплексний процес засвоєння індивідом певної системи знань, норм і цінностей, які дозволяють йому бути повноправним членом суспільства. Процес соціалізації у деякій мірі відбувається й з приходом нових дітей, підлітків у дитячо-юнацьку спортивну школу. Завдання студента-практиканта (разом і викладачем-тренером) полягає у тому, щоб цей процес був якомога швидшим. Дитина, підліток, яка вперше прийшли на тренування відчуває певний дискомфорт, вона соромиться виконувати деякі вправи, почувається невпевнено. Щоб цього уникнути, необхідна робота усього колективу, а не лише студента-практиканти чи тренера, інші діти (мабуть у більшій мірі) також повинні бути задіяні у адаптації нової дитини-підлітка до новим умов (навчально-тренувального процесу).

3. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

Різноманітний спортивний інвентар, який використовується у процесі навчально-тренувальних занять не лише урізноманітнює сам процес тренування, але й сприяє вивченню опанованих прийомів у нових ситуаціях. Студент-практикант використовуючи різноманітні засоби збору інформації (літературні джерела, перегляд спортивних передач, всевітню мережу

Інтернет) здійснює пошук новітніх розробок (спеціальних тренажерів, обладнання) й по можливості використовує їх у процесі тренувань.

4. Використання нормативних документів у навчально-педагогічній, фізкультурно-оздоровчій і спортивно-масовій та науково-дослідницькій роботі.

Розпочинаючи проходити практику на базі спортивної школи, студент-практикант, у першу чергу, повинен ознайомитися із законодавчої базою функціонування дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацький спортивних шкіл, шкіл вищої спортивної майстерності. Знати останні законодавчі акти, що стосуються фізичної культури і спорту.

5. Використання професійно-профільних знань і практичних навичок зі спортивно-педагогічного вдосконалення та практики в ДЮСШ для виробничої діяльності.

У залежності від виду спорту кожен студент під час проходження виробничої педагогічної практики в ДЮСШ закріплюється за викладачем-тренером з обраного виду спорту. Усі набутті знання під час тренувальних занять у виші зі спортивно-педагогічного вдосконалення студент-практикант випробовує на практиці, впроваджує їх у тренувальний процес.

6. Використання знань, умінь і навичок зі спеціалізованих професійних дисциплін в процесі вирішення практичних завдань.

Спеціалізовані навчальні дисципліни освітнього ступеня «бакалавр» у найбільшій мірі готують майбутнього тренера з виду спорту до трудової діяльності. У ході виробничої практики бакалаври використовують теоретичні знання, практичні вміння та навички під час навчально-тренувального процесу, у ході змагань, під час проведення індивідуальних бесід з дітьми, підлітками, під час проведення виховних заходів.

7. Застосування знань в організації навчально-виховної роботи, визначенні ступеня та глибини засвоєння учнями програмового матеріалу, у використанні різноманітних методів, засобів і форм навчання, прогресивних прийомів керівництва навчальною та спортивною діяльністю.

Вміло організована навчально-виховна робота – запорука «здорового» колективу, це у першу чергу підтримка кожного юного спортсмена загалом і колективу (групи) юних спортсменів зокрема.

Кожен вид спорту, який культивується у дитячо-юнацьких спортивних школах забезпечений програмовим матеріалом. Студенти-практиканти не лише повинні ознайомитися з програмою свого виду спорту, але й детально її вивчити, вміти виділити головне, порівняти дану програму з програмами з інших видів спорту.

Використання новітніх методик у навчально-тренувальному процесі учнів повинно відбуватися під контролем тренера-викладача, студент-практикант готує відповідний матеріал й разом із досвідченим колегою впроваджує у процес тренування.

8. Належність необхідних технічних вмінь і навичок та рухових здібностей, а також педагогічної майстерності для організації фізичного виховання та спортивної підготовки, підвищення своєї професійної майстерності.

У процесі тренувальних занять зі спортивно-педагогічного вдосконалення під час навчання у вищій здобувачі вищої освіти вивчають, удосконалюють свої рухові уміння та навички в обраному виді спорту, без відповідної техніко-тактичної підготовленості студент не в змозі не лише навчити дитину, підлітка, але й вірно показати рухову дію, що взагалі унеможлиблює навчально-тренувальний процес, тому студенти-практиканти повинні у повній мірі володіти техніко-тактичним арсеналом в обраному виді спорту.

9. Проведення індивідуальних та групових тренувань з людьми різних вікових груп з урахуванням параметрів їх здоров'я та фізичної підготовленості.

Проведення тренувальних занять під час проходження практики у різних групах спортивної підготовки, готовність до співпраці з дітьми різних вікових груп та фізичної підготовленості. Урахування під час підготовки до проведення навчально-тренувального заняття індивідуальних можливостей учнів та уже наявних у них вмінь та навичок з певного виду спорту.

3. Зміст виробничої практики

Розділ і зміст роботи	Документація для навчання і виконання
Ознайомлення з об'єктом практики	
Ознайомлення з діяльністю спортивної організації – об'єкта практики	Положення про спортивну організацію. Статут організації
Ознайомлення з організацією тренувального процесу, виховної роботи, структурою і змістом підготовки спортсменів	Розклад тренувальних занять. Плани виховної роботи. Накази. Статистичні звіти
Вивчення законодавчої і нормативної документації уряду та Державного захисту України з фізичної культури і спорту, що визначають напрями спортивної роботи	Накази Президента. Постанови уряду. Накази і Постанови Держкомспорту України
Знайомство з керівним складом спортивної організації, тренерським складом, спортсменами та рівнем їх спортивної підготовленості	Штатний розклад
Списки навчальних груп	
Організація навчально-тренувального процесу	
Визначення контингенту учнів і навчальних груп для проведення практики (ігри необхідності - проведення набору в групи; комплектування навчальних груп і команд)	Нормативні документи. Наповнення груп. Плани комплектування. Накази. Особисті справи учнів. Журнали обліку роботи тренерів
Ознайомлення з розкладом проведення занять. Складання розкладу для закріпленої групи спортсменів	Розклад занять
Підготовка місць для проведення занять, спортивного інвентарю, приладів, обладнання	Тарифи орендної плати. Інструкції по забезпеченню безпеки праці
Визначення і розробка організаційних форм проведення занять та взаємодії з тренерами	Функціональні обов'язки тренера, практиканта, керівника від кафедри університету
Організаційна робота студента: Участь у конференціях закладу освіти з практики (організаційна, підсумкова) Розробка індивідуального плану студента-практиканта з тренерської практики Участь у методичних заняттях бригади Складання звітної документації за підсумками практики	Програми тренерської практики. Звітна документація студента Програма тренерської практики. Програми для СДЮШОР, ДЮСШ, ШВСМ. Плани навчально- тренувального процесу Індивідуальний план та вся документація практиканта Документація за всіма розділами програми, тренерської практики
Навчально-спортивна робота	
Визначення мети, завдань навчання, тренувального процесу і виховної роботи зі спортсменами	Програма з видів спорту для ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ
Складання планів тренувального процесу на мікро-, мезо- та макроцикл, конспектів тренувальних занять	Програми з видів спорту. Плани тренувань спортсменів
Проведення тренувальних занять	Конспекти занять
Визначення тренувальних завдань, управління діяльністю, оперативний контроль за станом, облік завантаження спортсменів у процесі занять, підведення підсумків тренувального процесу	Плани тренувального процесу. Індивідуальні щоденники спортсменів. Журнал обліку роботи
Облік виконаного тренувального обсягу та ефективності навчально-тренувального процесу	Журнал обліку роботи. Аналіз контрольних нормативів. Протоколи участі у змаганнях.. Індивідуальні щоденники спортсменів
Виховна робота	
Визначення мети, завдань, форм і методів виховної роботи відповідно до контингенту	Плани виховної роботи

групи спортсменів	
Проведення бесід, диспутів, обговорення спортивних статей і книг, зустрічей з видатними спортсменами, ветеранами спорту і праці, організація культурного дозвілля	Посібники з виховної роботи. Конспекти бесід, плани виступів, тексти доповідей.
Проведення занять. Представництво на змаганнях	
Складання регламентуючої документації для підготовки і проведення спортивних змагань, підготовки суддівських кадрів, присвоєння спортивних розрядів	Календар спортивно-масових заходів. Положення про змагання. Положення про суддівські колегії. Єдина спортивна класифікація України
Участь в організації і проведенні спортивних змагань. Участь у роботі суддівської колегії в якості представника команди. Подача заявок, пере заявок, подача протесту. Підготовка звіту про проведення змагань та участі у змаганнях	Правила змагань з виду спорту. Регламент проведення змагань. Суддівська документація (заявка, пере заявка, протоколи змагань, звіт суддівської колегії та ін.)
Розділ і зміст роботи	Документація для вивчення і виконання
Участь у проведенні спортивних змагань в якості члена суддівської колегії. Виконання функцій головного судді, керівника суддівської служби, судді, головного секретаря, секретаря	Правила змагань з виду спорту. Регламент проведення змагань. Протокол жеребкування. Протоколи змагань. Звіт суддівської колегії.
Адміністративно-господарська та фінансова діяльність	
Вивчення фінансових документів ДЮСШ	Бюджет організації, кошториси на проведення спортивних заходів. Документи фінансової діяльності.
Оформлення документації на проведення навчально- тренувальних зборів, спортивних змагань, відряджень, інших спортивно-масових заходів	Накази, кошториси, бланки, форми кошторисів, відряджень.
Складання фінансових документів (звітів) про проведення спортивних заходів, відряджень	Бланки (форми) кошторисів, відряджень. Документи обліку роботи з проведення спортивних заходів.
Участь у придбанні спортивної форми, інвентарю, обладнання, його списання	Рахунки на придбання, довіреності, накладні, акти про списання.
Методична і науково-дослідна робота	
Вивчення методичних документів роботи тренера	Програма виробничої (педагогічної) практики. Навчальні програми з видів спорту.
Вивчення методичних посібників з питань організації, проведення та управління навчально-тренувальним процесом і тренерською діяльністю.	
Проведення індивідуальних та участь у групових дослідженнях за програмою практики	
Узагальнення та аналіз даних тестування в процесі тренувальних занять, участі у змаганнях спортсменів різних навчальних груп	Протоколи тестування, протоколи змагань.
Протоколи змагань	
Участь у роботі тренерської ради, педагогічної ради, федерації з виду спорту	Протоколи засідань, плани роботи рад, федерацій
Читання лекцій на спортивну тематику, виконання різноманітних завдань керівництва ДЮСШ, співпраця зі спортивними організаціями	Плани лекцій, тези.
Випуск фотомонтажів, листівок, стендів та інших агітаційних матеріалів.	Матеріали про хід практики
Ознайомлення з документацією об'єкта практики з підготовки громадських інструкторів та судців з виду спорту	Програма, плани семінарів, протоколи складання заліків, накази про присвоєння звань

4. Обсяг вивчення навчальної дисципліни:

- кількість кредитів ЄКТС – 9;
- кількість годин – 270.

5. Форма семестрового контролю – диференційований залік.

6. Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання дисципліни:

Науково-педагогічні працівники кафедр спорту і спортивних ігор, теорії і методики фізичного виховання, легкої атлетики з методикою викладання.